

Po konfiskaciji druga izdaja.

REPUBLIKAN.

Izhaja vsak dan, samo ob nedeljah, praznikih in delavnikih ne.

Rokopisi se vrnejo.

Uradno glasilo ljudovlade.

Edini »DREADNOT« republike.

Stane za celo ljudovlado s pošiljanjem na dom 40 vin. republik. veljave.

Inserati po dogovoru.

Leto I.

V Strašnem dolu, dne 24. julija 1910.

Štev. 1.

Uradni del.

Listu „Republikan“, kateri izhaja v Strašnem dolu, je odvzet poštni debit za celo Avstrijo.

Zaplemba pesmi „Kaj nam pa morejo“ in „Pa mi ga žingamo“, je v zadnji inštanci potrjena.

Št. Pavelski redar imenovan je „ad personam“ šefom republikanske policije v znak njegovega veselnega službovanja v Št. Pavlu. Na ovratnik dobi še eno zlato porto.

Vice-župan v Matenjevasi, je dobil z najvišjim odlokom dedno plemstvo s pridevkom „plemeniti Strašnodolski“.

Razpis. Na državnih ponemčevalnicah v X in Y je spraznjeno mesto docenta za predmet „Narodno izdajstvo“. S spričevali opremljene prošnje vložiti je do 1. prih. m. na deželno vlado. Pro-

silci morajo biti vešči obeh dež. jezikov.

Konec uradnega dela.

Neuradni del.

Vojna ali mir?

Mednarodni položaj postaja verleresen. Minister zunanjih del naše republike sprejel je te dni našega poročevalca, kateremu je zaupal več tajnosti, tikajočih se notranje in zunanje politike. Celega razgovora ne moremo navesti, ker je bil, kakor rečeno, zaupen, toraj samo nekaj zanimivosti: Neka prijateljska sosedna država pripravlja veliko mednarodno premovanje oslov. K premovanju bode pripuščena le pasma na dveh nogah. Ker so osli te pasme zelo razširjeni tako pri nas, kakor drugod, je upati na zelo veliko udeležbo. Zvedel je dalje naš poročevalec, da bode mobiliziran vsled homatij

na meji 333. pešpolk „Nebojsiga“ ter 205. eskadron pomorske konjenice. Za vsak slučaj bode pa pripravljenih 5 baterij postojnskega lesenega topničarstva iz l. 8091. Ker se je bati nemirov po deželi, bode zajedno tudi „črna vojska“ poklicana pod zastave. Z druge strani se zopet te vesti dementira ter se z vso gotovostjo trdi, da bo mir do začetka vojne zagotovljen. Temu mnenju pridružimo se tudi mi.

Politične vesti.

Avstrija.

Poslanska zbornica je sklenila v zadnji seji z velikansko večino glasov, dunajsko vseučilišče posloveniti ter prestaviti na Vrhniko. Toraj v Ljubljani ga vendar ne bode. Za predlog so glasovali Poljaki, nemški nacionalsci, Italijani ter krščanski socijalisti.

PODLISTEK.

Slanikova povest.

Peter Potrpežnik v Trstu je bil velik učenjak in navdušen pristaš Darwinove teorije. Glavno njegovo stremljenje bilo je določiti meje, do katere segajo zmožnosti »vrst«, prilagoditi se drugim živlenskimi pogojem. V ta namen si je nabavil na bližnjem ribjem trgu živega slanika, katerega je odnesel domov v vrču napolnjenem z morskovo vodo. Prilival je vsak dan sveže vode

ali v vedno manjši količini, tako da je bil slanik prisiljen privaditi se dvojnem dihanju s škrgami in s pljuči. Poskus se je posrečil učenjaku nepričakovano hitro. Vesel lepega uspeha, izlije nekega dne mali ostanek vode iz vrča, ter vzame slanika ven. Postavil ga je na tla in slanik se je začel v začetku seveda zelo nerodno in okorno premetovati, a sčasoma se je privadil hoditi in sukati spretneje in hitreje. Kmalu so bile premagane vse teškoče in slanik je sledil svojemu mojstru, kakor zvest psiček, ter tako postal njegov stalni

spremljevalec na ulici. Poleg tega ga je poučeval dve uri na dan glasovir, in slanik je res v neverjetno kratkem času izvajal krasne komade enoglasno in sicer s skakljanjem po tipkah. Na krilorog ga ni mogel priučiti, ker je bila žival še slabih pluč. Na svoje mokro bivališče v vodi je takorekoč popolnoma pozabil.

Nekaj mesecev potem je hotel napraviti Potrpežnik s parobrodom mal izlet po morju. Mostiček, kateri je zdrževal zvezo med parobrodom in pomo- lom bil je že precej star in poškodovan,

Predlog, reško državno cesto preložiti, da ne bode šla več skozi Matenjovas, ker je prejšnji tamošnji učitelj z balincanjem promet oviral se enoglasno odkloni. Odkloni se tudi predlog za podelitev podpore Žejanom, Selčanom in Nemškovcem h gradbenim troškom ceste na Bilah.

Ogrsko.

Vsi z vladnim terorizmom izvoljeni poslanci, dobe častni naslov „čisti“, Kuhen Hedervari pa „nadčisti“. Elyen, volilna svoboda na Kranjskem in na Ogerskem!

Nemčija.

Uradno se javlja, da se v uvodnem članku omenjene razstave, udeleži tudi cesar Viljem II. in sicer „incognito“.

Dopisi.

Na Pivki v uradnem l. 1910. Toliko zaželjeni vodovod iz Stranj in Korotanšice je zagotovljen. Vasi, katere imajo že vodovode in vodnjake, namreč: Slavinna, Selce, Petelinje, Zagorje in Knežak, kakor tudi mesto Postojna, obljubile so namreč po polmilijona kron prispevka. Potrebni kapital dá brezobrestno »Kranjska hranilnica« na razpolago, zato pa odtegne vsak nadaljni prispevek za orglje in druge inštrumente.

Regulacija Pivke tudi krasno napreduje. Ob bregovih iste moramo začeti sejati riž, ker drugi pridelki vsled suhega terena ne uspevajo. V splošnem se mora reči, da nam v kratkem zasije zlata doba gospodarske neodvisnosti, in Pivka postane obljubljena dežela, v kateri se bode cedilo mleko in med.

Nov slučaj zastrupljenja.

Poročnik pešpolka št. 0 gospod Sablič, prejel je včeraj po pošti zabojček pilul s priporočilom, da so te pilule izvrstno sredstvo proti praznoti v želodcu. Ker je on trpel že več let na tej hudi bolezni, povžil jih je nič hudega sluteč osemnajst. Že tekom pol ure pa začuti neznansko težo v želodcu. Splošno se je sumilo, da je zastrupljen. Natančna kemična in bakteriologična preiskava ostalih pilul je pa pokazala, da so te pilule navadni češpljevi cmoki (cmokis češpljenzis), kateri v zmernem vživanju res okrepijo želodec. Omenjeni častnik je pa po zavžitju pol litra ricinusovega olja popolnoma okreval.

Preiskava proti osumljencem se tekom današnjega dne ustavi.

Domače vesti.

Osebnosti. Nadsrakoperjem v 77. činovnem razredu je imenovan gospod Tobija Vreča. Kilometer g. A. Vitan je imenovan nadkilometrom. Ravnateljem I. drž. gimnazije v Črmeljicah imenovan je g. profesor dr. Grapar, dosedaj profesor na realni gimnaziji v Kalkuti.

Himen. Poročil bi se kmalu g. I. Frkulin, žepni kontrolor z gospico Marjanco dr. Kradežovo. Bilo srečno!

Svoji k svojim, ali narodna zavednost naših

Zaplenjeno.

Državni pravdnik je blagovolil kupiti 10 tucatov rudečih in modrih svinčnikov v uporabo za saniranje financ slovenskega časopisja. Dobra misel!

»Kranjska hranilnica«, bode dala nekaj milijonov kron podpore »Narodu« in »Jutru«, a obadva urednika prejmeta še posebno nagrado za uspešno pisanje po 20. IX. 1908.

Ker se sumi, da je ta govorica neosnovana se je začelo neko gibanje proti nekaterim članom

Zaplenjeno.

Tatvina. Neki pobalin je vkradel v Idriji Zazulovovo električno žarnico, ki pa je še drugi dan tako žarila v njegovem žepu, da je to opazil novo imenovani policijski šef ter ga na splošno zahtevo takoj aretiral, sicer se je bilo bati linčanja.

Sreča v nesreči. Iz okna petnadstropne hiše v Čikovi ulici, padla je triletna deklica pa ne na ulico temveč nazaj v sobo.

Karambol. Električna železnica je trčila v eno — copato. Posebne nesreče ni bilo.

Samomor. Včeraj ob 3. uri popoldne se je vrgel iz obrežja rakiškega »Stržena« mlad urh, kateri je takoj izginil v šumečih valovih. Vzrok je neozdravljiva bolezen. Vse dosedanje iskanje za truplom ostalo je brezuspešno.

tako da so bile vidne precej velike špranje med posameznimi deli mostička. Niti Potrpežnik niti slanik nista slutila nesreče. Žival je pa imela navado skakati v zrak, kar ji je vidno napravljalo veliko veselje. Pri nekem takem predrznem skoku pa v svojo nesrečo ni padel nazaj na leseno bruno, temveč skosi špranje v morje, kjer je — utonil. Več spretnih potapljačev se je spustilo za njim, a ves njihov trud zaman. Za njim je žalovala vsa Potrpežnikova obitelj in sploh vsak, kdor ga je poznal, najbolj žalosten je bil pa

njegov mojster.

Kdor pa tej povesti ne verjame, dobi jutri popoldan 100 K republikanske veljave.

Prirodoznanstvo.

Najjednostavnejša razdelitev živali v vrste je v dobre in zlobne — dalje v take, katere jedo druge in v take, katere se pustijo pojesti od drugih, n. pr. volk in na ražnju pečen janček.

Bele miši spoznamo najlažje po

rudečih očeh. Najubožnejša miš je cerkvena miš.

Beli slon. Ako hočemo vjeti belega slona, ga moramo toliko časa dražiti, da postane črn od jeze. Potem se ga tako vlovi kakor črnega.

Severni jelen je na Laponskem to, kar pri nas pismonoša, z edino razliko, da se ga molze.

Vol ni nobena prikazen, jablana tudi ne, če pa vol spleza na jablano ter z repom jabolka trga — to pa je prikazen!

Lev. Če se hoče leva vjeti, se gre

Slovenke! Slovenci! Ne pozabite Cirilmetodarije!

Izgubljeno in najdeno. Zgubili so se akti in dovoljenja za gradbo nove enorazredne šole v Matenjivasi. Poštteni najditelj naj jih odda proti primerni odškodnini pri krajnem šolskem svetu, sicer ostanemo brez šole, — stara se bode podrla, nove ne bode. Našel se pa je prostor za to stavbo, samo ne ve se kje. Kakor hitro se zve, kje se je ta prostor našel, se prične s stavbo. Zgubilo se je nadalje več topovskih krogelj na bodočem trnskem strelišču. Poštteni najditelj naj jih obdrži oziroma proda, da bode imel denar za plačati breme militarizma.

Umrli bi kmalu g. Štrboncelj, čevljar v. p. Iskreno sožalje ostalim in njemu!

Svobodne misli Cirilmetodarja.

Misel je sicer prosta, ampak kdor jo izpregovori, ga žalibog zapro.

Lepota ni po pregovoru nič globokejša kakor koža. Če pa hoče kdo poročiti kakšno neumno gosko, je seveda veliko boljše, ako je dotična goska lepa.

Višek umazanosti je, ako vice-župan ne povabi svojih svetovalcev na lastno svatbo.

Gospoda lupi kmeta, v nadomestilo za to pa lupi kmet krompir.

Biseri pomenijo solze, ako jih noče mož kupiti.

Pregovor pravi: »Bisere ne metati prešičem«, jaz bi pa rad vedel, kdo je tak tepec, da bi to delal.

»Govoriti je srebro, molčati zlato«, čisto pravilno, kajti molčanje se vedno boljše plača. (Drž. zbor).

»Več luči« je rekel Nero, ter je začel kristjane za baklje rabiti.

»Kjer se petje sliši — bodi brez skrbi« je rekel hudič ter se vsedel v roj čebel.

Narodno gospodarstvo.

Domača industrija. V bližini kolodvora Prestranek se zgradi velika tovarna za upognjeno pohišstvo. Potrebna množina (500 vagonov) lesa se suši in moči že dve leti v nalašč za to napravljenih šotorih, ki so nepokriti. Podjetje je last tvrdke Grand-Požar, kjer bode zaposlenih več tisoč delavcev, največ za odstranjevanje trhlega lesa.

Brezžični brzojavi in telefon.

Dunaj 24. julija. Nove vžigalice, katere bodo monopolizirane ne bodo imele glavic na istem koncu, kakor dose danje, temveč na drugem, zato bodo tudi nekaj dražje.

Dunaj 24. julija. Pri obstrukcijskem govoru proti ital. vseučilišču se je nekemu poslancu jezik olupil. Koža se je dala vstrojiti ter se hrani v našem muzeju.

Berolin 24. julija. Vohun Nastič, kateri je vojnemu ministru »Ljudovlade Cirilmetodarije« poneveril več važnih listin je bil tu aretiran. Prihranjena mu je toraj blamaža, kakršno je že doživel on in nekateri na Hrvaškem.

Ker je brezžična brzojavna zveza med Dunajem in Trstom pretrgana, ne moremo priobčiti popoldanskih vesti.

Spomin na 20. XI. 08.

z velikim rešetom v puščavo Saharo, strese v rešeto en kvadratni kilometer peska ter seje toliko časa, da pade ves pesek skozi, a levi ostanejo v rešetu.

Kostanj imenujemo sad, po kateri rega se gre včasih za drugega v žerjavico.

Zlato se najlažje dobi, ako se ga vzame zvečer iz ust. Sicer pa ni vse zlato, kar se sveti.

Pet čutov.

Dobre oči se ima, kadar se pokaže

v daljavi upnik.

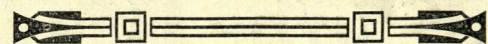
Slabe oči se ima, kadar se sedi v napolnjenemu vozu tramvaja, ter stopi dama (ne lepa, ne mlada) na peron, ne da bi dobila prostora v vozu.

Dober posluš se ima, kader naša soseda predolgo glasovir igra.

Slab posluš se ima, ako nas kdo napumpa.

Dober in fin okus se ima, ako se sedi pri domači družinski mizi.

Slab okus se ima, ako se cel dan vlači okoli po gorovju ter se zvečer znajde v kakšni nemarni vaški gotilni.

Znižane cene!

Znižane cene!

Oblastveno dovoljena razprodaja

novih in malo rabljenih muzikalij v Gornji ulici št. 8.

Lepo mi poje črni kos — po 40 v (kvartet)
Lahko noč, dekle sladko — s klarinetom in spremljevanjem basa K 1—.

Al' me boš kaj rada imela — po K 1—.
(duet)

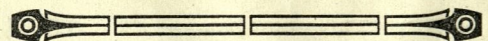
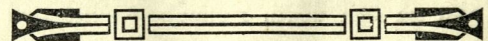
Cvetočih deklic prsa bela — še malo rabljena, ženski sekstet K 2—.

Vesela vdovica — tudi še malo rabljena, klarinet (duet) K2—.

Lepa naša domovina — že malo pomazana K 3—.

Oj te babe — po K 1 —. (partitura)

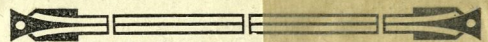
Ali je ljubiti greh? — dokler je kaj zaloge 50 vin.

V najem se odda

gornje nadstropje Motovilnikovega hleva z razgledom na morje.

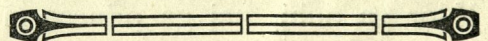
Več se izve pri lastniku ali pa v glavni zalogi umetnih gnojil.

Dobava vojnih potrebščin

za »Ljudovlado Cirilmetodarije« odda se po pogojih razglašanih v vseh časopisih »Strašnega dola«.

Ponudbe na vojno ministrstvo ljudovlade, do konca tek. mesca. Ponudniki se morajo izkazati z državljanstvom.

Dober vonj se ima, ako se dobi od prijatelja smodka v dar.

Slab vonj se ima, ako se podari prijatelju smodka.

Tenak čut se ima, da se ne more prenesti očitaj.

Krepke živce se pa ima, kader se zabavlja čez druge.

Z najvišjim dovoljenjem in s pločevino se pokrije zvonik v Grapi. Oferti do 1. VIII. t. l. na župni urad.

Službe išče

več mladih, pridnih delavcev porabnih za vsako lopovščino, samo za delo ne. Naslov pove iz prijaznosti uredništvo „Republikana“.

Ženitna ponudba.

88 letna devica, lepe zunanosti, brhka in pridna, z več tisoč ficki dote, išče znanja z ne čez 20 let starim gospodom v svrhu ženitve. Denar stranska stvar, ako ga ima dosti. Ponudbe s sliko pod »Devica«, poste restante »Strašni dol«.

Mlad mož

išče mesta, kakor zet v dobro situirani rodbini. Ponudbe na upravo lista.

ZATEKEL

se je prisrčkan, sedem stotov težak „nosorog“.

Kdor ga dobi, naj ga prinese in odda proti primerni nagradi v Fižolovi ulici 11., 8. nadstropje.

Kralju Sahare „Jaques-u Lebaudie“

je najljubša pijača

Senožeško pivo.

Kdor ne verjame, naj se prepriča dne 24. julija pri Cirilmetodariji ali pa pri Kralju samem.

Proda se iz proste roke

lepo, sedem let staro tele pincgavske pasme. Ogleda si ga lahko pri lastniku I. Kravjanu v Hlevnem dolu.

Ob priliki proglasitve „Ljudovlade Cirilmetodarije“ dne 24. julija t. leta točil se bode tudi pravi in pristni

Kraški teran.

Za to je izvedel celo Kralj »Matjaž« ter se ta dan zbudi iz svojega večstoletnega spanja in si pride privoščiti kozarec te božje kapljice.

Dobi se pa tudi prej in slej v gostilni Kristijana Kanalca na Prestranku.

„CIRILMETODARJEM“

najtopleje priporoča

gostilno in trgovino

gosp. LUDOVIK-A ŠPILAR-JA v Št. Petru

uredništvo »Republikana«.

ZALOGA PIVA

Delniške družbe Laški trg-Žalec

pri M. ŽNIDARŠIČU v Matenjivasi.

Odgovorni urednik: Ta.

Glavni urednik: Oni

Lastnik: Tisti.

NATISNIL MAKŠ ŠEBER, POSTOJNA.